

SPIS TREŚCI

1. KODEKS PRACY

— Ustawa – Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r.	9
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej dnia 29 stycznia 2013 r.	42
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu jego wydawania i prostowania z dnia 15 maja 1996 r.	45
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę odliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy z dnia 29 maja 1996 r.	48
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika z dnia 28 maja 1996 r.	49
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy z dnia 15 maja 1996 r.	50
— Ustawa o zatrudnianiu pracowników tymczasowych z dnia 9 lipca 2003 r.	51
— Ustawa o czasie pracy kierowców z dnia 16 kwietnia 2004 r.	53
— Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników z dnia 13 marca 2003 r.	56
— Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę z dnia 10 października 2002 r.	58
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. z dnia 11 września 2014 r.	59
— Ustawa o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania z dnia 3 grudnia 2010 r.	59
— Ustawa o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 czerwca 2012 r.	61
— Ustawa o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług z dnia 10 czerwca 2016 r.	63

2. URLOPY, ZASIŁKI I INNE ŚWIADCZENIA

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczególnych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop z dnia 8 stycznia 1997 r.	67
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie trybu udzielania urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych oraz zakresu uprawnień przysługujących pracownikom w czasie urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy z dnia 11 czerwca 1996 r.	68

— Ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z dnia 4 marca 1994 r	68
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych z dnia 9 marca 2009 r	70
— Ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej z dnia 12 grudnia 1997 r	71
3. OCHRONA PRACY	
— Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 13 kwietnia 2007 r	73
— Ustawa o społecznej inspekcji pracy z dnia 24 czerwca 1983 r	83
— Ustawa o związkach zawodowych z dnia 23 maja 1991 r	85
— Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z dnia 23 maja 1991 r	89
— Ustawa o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z dnia 13 lipca 2006 r	90
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania z dnia 28 maja 1996 r	97
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wniosków o wypłatę zaliczki z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z dnia 17 listopada 2011 r	98
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przypadków w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum, osób niemających 16 lat, które ukończyły gimnazjum oraz osób niemających 16 lat, które nie ukończyły gimnazjum z dnia 5 grudnia 2002 r	99
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudnienia przy niektórych z tych prac z dnia 24 sierpnia 2004 r	100
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą z dnia 31 grudnia 1975 r	105
— Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r	107
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych z dnia 9 stycznia 2009 r	129
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych z dnia 22 czerwca 2016 r	130
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakładów aktywności zawodowej z dnia 17 lipca 2012 r	131
— Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 20 grudnia 2012 r	133
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad obliczania i trybu przekazywania gminom dotacji celowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 29 sierpnia 2003 r	135

— Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r	136
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom z dnia 25 czerwca 2014 r	185
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynków pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 7 sierpnia 2014 r	187
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej z dnia 23 kwietnia 2012 r	187
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych z dnia 23 kwietnia 2012 r	190
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne z dnia 24 czerwca 2014 r	192
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego z dnia 14 maja 2014 r	193
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca z dnia 1 kwietnia 2015 r	194
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r	195
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców z dnia 29 stycznia 2009 r	196
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych z dnia 20 sierpnia 2009 r	197
— Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot premii i kosztów przejazdu z dnia 30 maja 2014 r	198
— Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 listopada 1967 r	198
— Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy z dnia 11 października 2013 r	203
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy z dnia 29 stycznia 2015 r	208
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dofinansowania z Funduszu Pracy kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy z dnia 29 stycznia 2015 r	208

4. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY, PPOŻ

— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet z dnia 10 września 1996 r	209
— Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy z dnia 30 maja 1996 r	210

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej z dnia 28 maja 1996 r	213
— Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy z dnia 6 czerwca 2014 r	213
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów z dnia 28 maja 1996 r	214
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 27 lipca 2004 r	215
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 2 września 1997 r	223
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe z dnia 1 grudnia 1998 r	224
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych z dnia 20 września 2001 r	226
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy z dnia 30 października 2002 r	227
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej z dnia 8 lipca 2010 r	231
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 26 września 1997 r	233
— Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r	242

5. WYPADKI PRZY PRACY I CHOROBY ZAWODOWE

— Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r	253
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r	259
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania z dnia 18 grudnia 2002 r	261
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków z dnia 29 listopada 2002 r	262
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy z dnia 1 lipca 2009 r	267
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych z dnia 30 czerwca 2009 r	268
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z dnia 16 września 2004 r	272

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie statystycznej karty wypadku przy pracy z dnia 7 stycznia 2009 r	275
— Ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach z dnia 30 października 2002 r	292
— Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej z dnia 26 lutego 2014 r.....	293

6. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

A. Przepisy ogólne

— Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r	295
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 14 grudnia 1998 r	323
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z dnia 18 grudnia 1998 r	323
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie określenia wzoru informacji o zasiłkach, świadczeniach lub wynagrodzeniach z tytułu niezdolności do pracy, wypłaconych przez płatników składek, oraz sposobu jej sporządzania, przekazywania i korygowania z dnia 2 lutego 2001 r	326
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań, jakie muszą spełnić płatnicy składek przekazujący dokumenty ubezpieczeniowe w formie dokumentu elektronicznego poprzez transmisję danych z dnia 1 kwietnia 2010 r	326
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 kwietnia 2008 r	327
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z dnia 1 lutego 1999 r	330
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli płatników składek z dnia 30 grudnia 1998 r	330
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu przeliczenia przychodu w związku z wprowadzeniem obowiązku opłacania składki na ubezpieczenia społeczne przez ubezpieczonych z dnia 14 grudnia 1998 r	331

B. Świadczenia emerytalne i rentowe

— Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r	332
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania z dnia 24 grudnia 2002 r	361
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad współpracy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z ubezpieczonymi i płatnikami składek w zakresie ustalania kapitału początkowego z dnia 17 sierpnia 2000 r	361
— Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn z dnia 26 marca 2015 r.....	362

C. Zasiłki i świadczenia z ubezpieczenia chorobowego

- Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r..... 364
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędów w zaświadczeniu lekarskim z dnia 10 listopada 2015 r. 373
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich z dnia 27 lipca 1999 r 374

D. Świadczenia rodzinne

- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r 375
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna z dnia 7 sierpnia 2015 r. 389
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r 390
- Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r 396

E. Podstawa wymiaru i zasady wypłaty emerytur i rent

- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent z dnia 1 kwietnia 1985 r 398
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r 399
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe z dnia 11 października 2011 r 404

7. UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r 409

8. ORZECZNICTWO

- Świadczenia rodzinne 451